

Події тижня

ДОВКРУГИ СЕСІЇ ООН

Здани Держави П. Америки виробляють план заохочення своїх військових сил до розпорядності ООН, „для привернення миру і безпеки“ в Півн. Греції, доносить Рейтер. Цей план буде прокладений на розгляд Загальних Зборів ООН, що отворалася на цім тижні.

Ця сесія носить тривожний і тяжкий характер. Під обговорення поступить справа агресії трьох північних сусід Греції проти цієї останньої.

Державний Департамент Зедн. Держав опублікував мин. тижня Білу Книгу про „ООН, і грецьку проблему“. Книга обвинувачує Росію, яка саботує однозгідну волю більшості Ради Безпеки запровадити лад на грецькій границі. Болгарія, Югославія і Альбанія обвинувачуються в саботажі і обструкції.

Здани Держави рішені, в разі дальшого саботажу Росії, ділати поза рамами ООН, для привернення ладу і порядку в Європі. Маршал сподівається що сесія ООН, що тепер відкрилася, остаточно рішить — чи хоче Росія кооперувати з Заходом чи ні. Найбільшу тривогу викликає посилення страйку ва і инша діяльність італійських комуністів, в звязку з заповіджним відкляканням союзницьких військ з Італії.

Державний секретар Маршал виступив на заг. зборах ООН з проектом створення нового органу Організації. Цей орган перманентно займатиметься справами, які тепер належать до Ради Безпеки, де всяка праця проти всякої агресії ударемнена російським вето. Цей проект має стрінити очевидно спротив Росії.

Неспокій у Чехословаччині

З Братислави доносять, що в Словакі викрито велику змову проти большевицько-бенешівського режиму. Викрито підземну військову організацію, що мала помагати відділам УПА. Знайдена зброя й революційна література. Рух мав на цілі також відділення Словакі від Чехії.

В Празі видано комунікат, який голосить що, викрита урядом змова „нелегальних груп“ на терені Словаччини, організувала збройне повстання проти „Чехословацької республіки“ маючи замір створити вільну Словачку державу.

Як доносять з Словакі, сторони незалежності тішуться з ролучого напруження між Заходом і Росією, в надії що це приведе до відновлення словацької держави.

НАСТРОЇ В СССР

В советській Росії іде величезна менидима революція настроїв. 90% населення має вже досить існуючу чю режиму.

Такі є інформації компетентних обсерваторів повстанчого руху в С. С. Р., які робили звіт перед 100 святими чинами, слухачами в університеті. ри Нотр Дам.

СПРАВА ПАЛЕСТИНИ

Як доносять англійським часописам з Єрусалиму, і араби і жиди дуже здивовані постановою більшості Комісії ООН., на підставі якої 62% палестинської території мають стати жидівською державою.

Бритійські кола здивовані постановою теж. Араби кажуть: „є смішне віддати дві третини країни в распорядження третини жидовського її населення“.

ПІДПІЛЬНИ РУХИ В ЮГОСЛАВІЇ

В Югославії дуже посилилася партизанська акція „хрестовиків“ проти режиму Тита. Так доносять югословянські біженці Монастира, де сигналізують діяльність повстанців. 26 серпня відділи Тита мусили відступати перед повстанцями аж в долину Струмиці. Гніздом повстанців є гірський гребінь Градина-Планина. 7 вересня повстанці заглибли кілька сіл довкола Девджелі.

Рух складається з трьох організацій: „Хрестовики“ на числюють до 15.000 борців, друга група — це четники Михайловича, до 8.000 борців в районі Ніша, третя група — це македонська революційна організація полк. Стояновича, до 10.000 борців, район її операцій — коло Прилпе і долини Струмиці.

На нашій, не своїй Землі...

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Бої УПА В ЗАХ. УКРАЇНІ

Зі Львова повідомляють, що в районах Любачева, Бірчі, Сянока, Лежайська і Перемишля дійшло до завзятих ударів між групами українських повстанців і з'єднаннями УПА, з одного боку, та польсько-советськими військами з другого.

Інші групи УПА вдерлися до Мадярщини та перервали залізницю Нодь Кониццо — Копривніца. При цьому дійшло до важких ударів з мадярськими комуністами. Менші з'єднання УПА перейшли замасковані Мадярщину, виийшли за Драву та нав'язали зв'язки з хорватським рухом спротиву, так званними, „Хрестоносцями“, якими керує полковник Бобан.

ВБИВСТВО МІНІСТРА УКРАЇНСЬКОЇ ССР

З Києва повідомляють, що міністр державної контролі Української ССР Анатоль Сидорин забитий під час службової подорожі. Вбивників, досі не висліджено.

Цей випадок вбивства міністра зв'язують з діяльністю українських груп спротиву.

РОЗРУХИ В УКРАЇНІ

Зальцбургер Нахріхтен приносить депешу з Царгороду, що згідно з донесенням з Балканів, советські війська в окупованих землях доконують перегруповання. Більші контингенти перекидаються до Середньої України, де посилюється повстанча акція. На місце відтягнутих на Україну військ, приходять війська розташовані досі в Австрії та Угорщині.

Боротьба УПА

УПА В АВСТРІЇ

„Зальцбургер Нахріхтен“ в великій статті „Багдерівці в Австрії“ повідомляє, на підставі донесень з Відня, що наразі нема для Австрії ніякої небезпеки від рухів УПА-мії. Про появу українських повстанських відділів доносять з Зіндорфу, Альтгвену, Геренбаумгартену і Пайсдорфу. Є вістка, що головні сили українських відділів, що наблизилися через Словакію до австрійської границі, стоять у бран Пресбурга. Їх перемарш вздовж великих залізничних ліній відбувається лише завдяки підтримці, яку вони зустрічають з боку словацького населення, і завдяки власному доброму узброєнню. Запитали про те, звідки вони беруть своє узброєння, українці відповідають,

що в своїй часі буде про це оповіщено. Українці заявили, що не є їх наміром нарушати австрійську границю та що вони борються виключно за визволення своєї отчизни від комуністів.

ЧАСТИНИ УПА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ЗОНІ АВСТРІЇ

З Франкфурту доносять, що деякі члени УПА, що передісталися до американської смуги Німеччини, піддалися американським відділам. З огляду на узброєння окремих відділів УПА., німецька поліція не важилася виступати проти них. Загально обчислюють число українських повстанців, що дісталися до американської смуги, на 1.000 людей. Що до їх дальшої долі, ще не запало жадне рішення.

КИТАЙ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Китайський уряд в особній постанові, рішив підняти рішучу війну з комуністами. Вислід цієї боротьби має рішити про життя чи смерть Китаю як незалежної держави. Знищення військової сили комунізму в Китаї є, на думку уряду, konieczна передумова миру і спокою на Далекім Сході.

ДОПОМОГА ЕВРОПІ

Державний Департамент Зедн. Держав Америки апробував чотирирічний план економічної відбудови Зах. Європи, ухвалений в Парижі і на підставі якого 15 європейських націй дістануть фінансову допомогу Америки.

1917—1947

Кампанія козацької старшини з Мазепою і з Карлом Шведським проти Петра, а потім похід гетьмана Орлика на правобережжя 1711, — це була остання збройна акція старої України. Потім вона замовкла, бо "благоденствувала" аж до 1917 року. Від цього року почалася війна з червоною і з білою Росією, не кажучи про Польщу й Румунію. Ця збройна акція, в 1918-1920, майже не привела большевицький режим на край гibelі, вона ж ударемнила — за Денікіна — реставрацію царської Росії; вона ж, в 1919 р., ударемнила отримання большевицької Москви з большевицькою Угорщиною Белі Куна.

Але збройний спротив не приніс сподіваних наслідків. Захід умив руки, потім визнав большевицький уряд. Треба було чекати до наступного міжнародного конфлікту. Цей наступив 1941 р. і Україна знов зголошується до слова. Україні в значній мірі завдячувала свою поразку большевицька армія в 1941-42 рр. Їй же — цим разом Українській Повстанчій Армії завдячує в значній мірі свою поразку гітлерівська Німеччина. Як відомо, УПА провадить свою діяльність далі. Про неї повно в світовій пресі. І що найбільш цікаво, ця діяльність, подекуди підіймається до значіння окремого чинника міжнародного життя. І так, у швейцарській пресі (зрештою в УКличі) говориться, в зв'язку з акцією УПА і АБН, про "третю силу", яка хоче сказати своє власне слово і впливати на уклад політичних відносин в Європі. Австрійська преса (зрештою в цій частині) доносить, що в наслідок акції УПА, Москва мусила перекинути з Австрії більші сили до "середньої України", звідки доносять про повстанчу акцію. Англійська преса (гл. ч 4 УКлича) оповідає, що спротив українського селянства порожня ударемнив англо-російські торговельні переговори, бо розходилося в них про українське збіжжя, яке наше село не хотіло давати Москві. Далі, цитований нами "Ди Пил" доносить, що в деякій мірі, діяльність УПА взята на об'рахунок одного великого державного, власне як та "третя сила", про яку пише швейцарська преса. Чеська знов газета, (зрештою в цій частині) підкреслює немиле для неї політичне значіння акції УПА в Словачії. Не пересбільшусмо значіння наведених фактів, але й не сміємо зменшувати величезної ваги другого факту, а саме, що незважаючи на вогонь і меч Гітлера на Україні, незважаючи на страхіття війни, чи повосшої совєтської "паціфікації", ні на місце міжна-

родне становище ССРСР. і його силу, — Україна, її повстанча армія (якої політичним органом є УГВР), знайшла в собі силу ось вже п'ять літ ставляти збройний спротив найпотужнішій імперії світа, охоплюючи, в різні часи, своєю акцією Україну, Польщу, Словачію і Чехію.

Чим пояснити це несбудебне явище, яке свідчить не лише про патріотизм повстанців, але й про велику дисципліну, яка панує в них, про яку однозгідно пише чужинська преса і яка дає право повстанцям на назву дійсної армії?

Головно тим, що на наших степах знов відродився їх давний військовий, вільний дух, якого трицятьлітня неволя не здолала вбити. Молодші не пам'ятатимуть цього, але перед 1914 роком, гаслом українського визвольного руху, поміняючи нечисленні винятки, зовсім не було гасло збройної боротьби. Навпаки, тих хто це проповідував заголоювано як "милитаристів", "шовіністів" і пр. Україна ж мала здобути собі свободу "наукою й просвітою", "без жорстоких і кривавих, неспотрібних форм боротьби", автоматично, шляхом загального "поступу", навіть в союзі з "великим російським народом". І лише дорогою тяжких і страшних досвідів, довгою працею думки, дійшла Україна до давно забутої тоді мудрости мазепинців: що здобути собі права вона зможе лише "през шаблю", лише зброєю. Ось цей корінний перелом і довершився на Україні за ці останні тридцять років. На неї знов зійшов забутий дух нашої старовини, дух, яким горіли предки наші. Сімнадцять літ перед Хмельниччиною, писав Яків Руселіос, що "ревність незнищима, негасима і все горюча живим полум'ям" не давала козакам "прощати ворогам Бога і своїм". А один з наступників гетьмана Богдана, казав, що приймає булаву "доброму на ласку, лихому на кару"; що "поторати у Війську Запорозькому нікому не буде, бо Військо Запорозьке без страху перебувати не може" — цебто без сильної внутрішньої дисципліни. Оцей "негасимий вогонь" любови до отчизни і посвяти за неї, оця внутрішня дисципліна, оцей дух, що вів наших предків до великих діл, знов увійшов в покоління нових борців. Певно, є люди й иншого "духа". Кожна велика доба завше виплескує на поверхню ідеалістів і героїв, і неспотрібне шумовиння. В добу Полтави, був Мазепа, був і Кочубей, що доносив писав на нього цареві, що хоче відірвати Україну від Москви. Був Мазепа, який хотів

Із надісланих статей

ПОТРЕБИ ДНЯ

Українська еміграція в Англії, крім нечисленних старожилів складається з українців з польського війська, скитальців-заробітників з Німеччини та колишніх воївків I-ої української дивізії, що перебувають в таборах воєнно-полонених.

Більшість останніх була або примусово вивезена гітлерівцями до Німеччини на роботу, або підчас відступу німців з України, примусово свакувана. Всі вони пройшли тяжкі умовини німецьких таборів, а багато перед тим ще побували в УПА. В останній війні вони боролись проти німців, а щойно згодом проти большевицьких і добровільно піддалися Західній Державі.

Ці воєнно-полонені українці роки перебули в таборі біля Риміні в Італії, де мали добре поладжену освітньо-виховну працю. Там добре розвинулося шкільництво, було багато курсів із різних ділянок знання, а навіть середні школи.

Таборове Т-во "Просвіта" теж багато зробило, розгорнувши працю різноманітних гуртків, провісних академії та імпрез в дні українських національних свят, виставки, конкурси та відчити на різні теми.

Була зорганізована й таборова видавнича діяльність. Видавався щоденник "Життя в таборі", тижневик "Батьківщина", гумористичний двотижневик "Оса", місячник та неперіодичні видання як "Юнацький зрив", "Наш шлях", "та бюлетень "Просвіти" — "Світло". Видано чимало книжок літературного та наукового характеру як також листівки, поштові значки т. п.

Розвинулось спортове та театральне-мистецьке життя. Одним словом культурно-освітнє життя в таборі укр. воєнно-полонених в Риміні розвивалось повним темпом.

Приїжджаючи до Англії воєнно-полонені українці забрали з собою багато таборового майна, яке власними силами придобали в Італії. На новому місці культурно-виховна праця воєнно-полонених українців

не припинилась, лише прибрала іншої форми та темпу.

В Італії воєнно-полонені жили в одному таборі в кількості понад 8 тисяч людей, всі жили між собою як одна спільнота, весь актив інтелігенції був зкупчений; тут настуило розпорошення наших сил по кількох таборах. В Італії воєнно-полонені мали багато часу, який могли самі використовувати, а в Англії всі працюють в сільському господарстві. Тут також бракує одного провідного осередку для культурно-освітньої праці. Але помімо того в таборах, де зкупчився просвітанський актив, за ініціативою низів культурно освітнє життя відновляється.

В багатьох таборах уже відновлено працю аматорських театральних гуртків, влаштовано кілька імпрез, засновано самоосвітні курси, спортові секції і т. п. Видаються таборові бюлетені, придбано радіоприймачі та зорганізовано власне радіомовлення. Хори і оркестри є дуже популярні й серед чужинців. Всюди культурно освітнє праця у всіх ділянках і видах відновляється й унормовується, але, знова, бракує керівного центру та єдиного плану і обліку цілоститого життя.

Потрібно створити головний осередок для керівництва культурно-освітнім життям українців в Англії, забезпечити його потрібними, досвідченими працівниками, виробити єдиний план розгортання культ. освіт. праці. Для популяризації наших національних досягнень в Англії треба організувати свій музей, влаштувати виставки, імпрези і т. п. Для забезпечення літературою домовитись з першим українським видавництвом в Англії "Основа" та догодити йому в справі систематичного видавання української літератури, а також потрібну і корисну спроважувати. Здобутись на створення відповідних до цього фондів; спрямувати всю працю під кутом виховання національно-свідомого й активного та витревалого українця-патріота; для організації культ. освітньої праці в таборах відновити Товариство "Просвіта", як традиційну українську національно-виховну устанovu.

Так дуже коротко подав я начерк наших завдань на найближче будуче. Сподіюся, що й інші на сторінках "Українського Клича" виснажать свої сили й побажання щодо налагодження культ. освітньої праці в Англії, бо це в нас підлягає пору одна з найважливіших потреб.

Є. А. П.

здобути свободу своєму краєві Герані Аллена, який недавно сказав: "Америка присвятила свою енергію на звільнення народів світу... Наша рішучість провадити цю політику що до Персії є такою міцною, як і у відношенні до всякого иншого краю на світі. Та ціль може бути осягнута, оскільки перський народ викаже здецидовану волю боронити себе і своєї незалежності". Отже навіть так звані "реальні політики" мусять знати, що навіть чужою допомогою дістане лийш той народ, який рішений є сам іти до своєї свободи "през шаблю". Так завше було, так і буде.

Не вони вирішать долю нашого народу! І не до їх голосу буде прислухуватися світ. Бо Україну не можна у Долі ні вишлакати, ні вижебрати, ні видурити. Її можна тільки вибороти. Хто забув на це, хай пригадає заяву американського посла в Те-

З чужих газет

ЧЕСЬКА ПРЕСА про УПА

Пражський денник „Млада Фронта“ 24. 148 приніс статтю такого змісту:

„Куржарок. — Недавно нам пощастило витиснути українські повстанчі ватаги за польські границі. Тепер вони знова перейшли до східної Словаччини.

Полякам і росіянам, які весною наступали з великими силами, не вдалося знищити повстанців, які знаменито опанували воєнну штучку і дуже зручно маневрують у високих горах і непроглядних лісах.

Тепер та повстанча армія перейшла знову на нашу територію і опанує майже цілу східну й північну Словаччину.

Ми мусимо бути дуже обережними, бо хоч то не велика армія, але зате дисциплинована і знаменито озброєна. Здається, що вони мають великі засоби поживи і консервів УНРРА.

Для нас є справді загадкою, як то повстанцям вдається вже повних два роки, помімо постійних боїв і шарпанини з росіянами, поляками і чехами, держатися майже на тих самих позиціях і мати знамениту зброю.

При останніх зударях з нашими (чеськими) частинами, бандерівці уживали кулеметів важкого калібру.

Людська фантазія тисячі разів бачила, як над повстанчими позиціями кружляли літаки і скидали зброю та поживу. Може це фантазія, але недавно сталася така пригода: Підчас бою, повстанці взяли в полон певне число наших воїнів. Між ними находився й штабовий лікар. Полонених воїнів повстанці відвели і невідомо куди, а лікарів завязали очі і повели до польової лікарні. Там він три дні перелязував, оперував і доглядав ранених українців. Потім повстанчий командант подякував і дав за працю 100 доларів та приказав відвести лікаря з завязаними очима до чеських позицій.

Звертаємо увагу влади, що поновне захоплення нашої території повстанцями має не тільки військовий, але також і політичний характер. Тому треба зробити все можливе, щоб нарешті ті ватаги знищити“.

ПІДПІЛЬНІ РУХИ НА СХОДІ ЄВРОПИ

Швайцарська „Газет де Лозанна“ розглядає підпільні рухи в Європі після закінчення другої війни:

„Головні центри підпольного руху на Сході діють в околицях Карпат і сягають аж до балтійських держав.

В Литві діють 6 груп спротиву, які мають 15 тис. члених видавництв. У Латвії рух спротиву гуртується довкола так званої „Ліги Свободи“.

В Польщі була славнозвісна діяльність підпольної організації ВІН („Вольность і Неподлеглость“), яка ще підчас виборів у січні виконала декілька актів.

Зате все ще неспокойні східні околиці, де далі діють групи українських терористів, на яких не розповсюджено амністії.

Українські націоналісти створили рух, який боровся по черзі — часом навіть одночасно — і німцями, поляками й росіянами. Українські партизани, так звані бандерівці, до яких прилучилися ще дезертери й інші, творять так звану УПА (Україна на Повстанча Армія), яка діє в просторі між Бутом і Польськими болотами.

Здається, що ні Варшава, ні Москва не легковажать українських партизанів.

На протязі весни вони виконали декілька актів в околиці Ясла, Ряшева й Перемішля. Особливо голосний відгомін викликав акти, що його вони виконали 29 березня в Саноку на заступника військового міністра ген. Сверчевського.

За останніми відомостями укладено справжній „проти партизанський“ пакт між військовими владами Росії, Польщі й Чехо-Словаччини.

В „балканському кутлі“ найважливіший партизанський рух виявляється в Югославії. Одна група колишніх „четників“ ген. Михайловича діє після його розстрілу в південній Сербії. На їх чолі стоять два співробітники Михайловича, м. и. полк. Мілікіч, колишній старшина королівської гвардії. „Четники“ мають свою таємну радіостанцію „Равна Гора“, підтримують контакт з сербськими чинниками в Італії, Лондоні й Злучених Державах Америки.

Інші групи партизанів діють у Хорватії та Словенії, особливо в околицях Маріборга й Златіна. Це доказують процеси, які відбулися зимою в Маріборі. Головна частина цих партизанів належить до так званої „Армії Христа Царя“, на чолі їх стоїть полковник Бобан. Самі партизани називають себе „хрестоносцями“. Крім „хрестоносців“, до яких належить кілька тисяч людей, там діють ще прихильники селянського провідника Мачека й „устанці“, що складаються з колишніх сторонників Павлича. В Словенії майор Новак організував „Словенську Людську Странку“.

В Болгарії рух спротиву проявлявся протягом зими між селянами в південній частині країни, особливо серед мусульманів („помаків“). Крім того, одна група старшин, під проводом полковника Златева, ворожа до уряду Дімітрова, скри-

Юрій Діброва

НА ЧУЖИНІ

За днями дні пливуть і роки, мов лелеки,
А друзі юних літ все маряться мені —
Одних уже нема, а інші є далеко,
І розгубились ми в калейдоскопі днів.

І мариться село... А біля тину мати
Стоїть, така смутна, і жде своїх синів...
Лишилися десь там, в Краю мої два брати,
Чи ж хоть один вернувся після усіх боїв?..

А я на чужині... Все чую: сину... сину!
І бачу скорбну тинь — склилася на тинь,
І рвється крик з грудей, на крилах вітру лине —
„Було вас три... Вернісь... Вернісь ж хоч один...“

За роком рік пливе... Минув і сорок п'ятий.
Скінчилася війна, і на землі є мир.
А Ти, як і раніш, закована й розпята,
Й горячу кров Твою північний не опир...

Кому поскаржитись і в кого запятати:
Чим завинили ми, і за які гріхи
Нам далі хрест нести і по світах блукати,
Шукати правду скрізь, а світ до нас глухий...

Немає відгуку. І на Твоїх руїнах
Лиш голос розпачу: „Який це час і вік?..“
„О, друже, брате мій, це ж наша Україна
Сплондрована, замучена...“ — „Навік?..“

О, ні! Вона живе! І кличе знов до себе
Загублених дітей і вірних їй синів...
І вабить знову нас, немов орла до неба,
У синю далечинь, у вир грядущих днів.

Там знайдемо свій шлях — душі своєї обнови!
Здобудемо в бою омріяну мсту...
Гори ж, палай, вогонь братерської любови,
Гори — гартуй серця і єдність наших душ.

Гряде нова доба. З терпінь і мук і крові
Відроджусьмо ми — незламні й молоді...
О, друзі і брати! Ми зійдемося знову,
І Мати-Старшини нас привітає словом,
І усміхнеться нам у сяйві золотім.

Голоси англійської преси

Про Україну і українців

Глазгов Геролд оповідає про загрозу для врожаю на Україні, особливо для цукрових буряків від овадів.

Глостер Джорнал доносить, що до Англії мають приїхати до 5 тисяч українців і балтів з американської смуги Німеччини для праці в бавовняних фабриках Лянкашир та в Йоркшайрських вовняних варстатах

Ноттинггем Гардієн звітує, що 200 українців і лотипів прибули до Едвінстоу коло Межор Оак. Нові таборяни вже zorganizували футбольну дружину, хор, ведуться

лася в горах після того, як викрито старшинську змову.

В лютому відбувся в македонському місті Скопје процес проти двайляти Альбанців, що належали до „Народного Фронту“, а в березні той самий трибунал засудив декілька терористів, що належали до Внутрішньої Македонської Революційної Організації — ОРІМ.

В Болгарії на початку цього року відбулися два великі процеси — один проти групи старшин ген. Павлова, а другий проти членів „Капітальної Ліги“ ген. Шанчева, обвинувачених у змовах проти уряду.

В Румунії в листопаді минулого року трибунал судив членів трох організацій: „Чорного Пляща“ (Суманеле Негре), групи Сіная і групи ГАІ (Гайдукек Аврам Янчу). А в квітні відбувся процес проти старшин, що належали до „Спільноти Угорського Братства“, яка гуртовала старшин — прихильників прилучення Семигороду до Угорщини“.

переговори про засновання скавтової дружини.

Йоркшайр Пост доносить з Брадфорду, що Гарлов Грендж недавно звільнено від німецьких полонених, і відкрито наново госпелю для європейських робітників. Прибуло м. и. 87 українців з Фул Сагон коло Йорку і з Котингему коло Гуль.

Емпаір Ньюз пише про європейських, українських і балтійських робітників, прибулих на полеві роботи в Англію і наразі приміщених в будинках коло Сен Джемс скверу в Лондоні. Українці й балти, пише часопис, які перейшли тримусові праці в Німеччині щільно вражені умовами праці у Вел. Британії, де їх винагородження є рівне нагородженню англійців.

Манчестер Гардієн в довшій статті про розміщення населення в Польщі пише про хліборобських робітників з української границі, змушених переселитися в Померанію, „завдяки базнастанним розрухам в їх районах“, цебто завдяки боям, які видаляване силою українське населення з допомогою партизанів провадить з польською армією і поліцією. Про настрої переселених українців автор доносить коротко одним словом. „незадоволені“. Незадоволені і переселені з Галичини поляки. Вони кажуть, що два гектари чорнозему коло Львова були більш варті ніж десять гектарів у Померанії.

Юніверс пише, що Католицька Рада Ноттингему прийняла до себе, як своїх парафіян українських і литовських католиків.

Дейли Телеграф повідомляє про за я в у Вишинського, російського віце-міністра закорд. справ, що був в Лондоні переїздом до Америки на сесію ООН. Запитаний про долю російських жінок англійців, затриманих в Росії, Вишинський відповів, що його більше цікавить 150.000 советських горожан в британській смузі ще досі не звільнених. Часопис додає, що справа иде про переміщені особи з Балтики і з Зах. України, які не мають охоти вертати до советського „раю“.

Дейли Телеграф повідомляє про за я в у Вишинського, російського віце-міністра закорд. справ, що був в Лондоні переїздом до Америки на сесію ООН. Запитаний про долю російських жінок англійців, затриманих в Росії, Вишинський відповів, що його більше цікавить 150.000 советських горожан в британській смузі ще досі не звільнених. Часопис додає, що справа иде про переміщені особи з Балтики і з Зах. України, які не мають охоти вертати до советського „раю“.

Ливерпуль Дейли Пост просить прислати якийсь українсько-англійський словник до Ливер Фарм коло Гессвол Гілл, де заняті українські робітничі. Англійські фермери дуже задоволені з праці українок, але вказують на мовні труднощі.

Нортсек Дейли Телеграф пише про українських робітниць, що прибули на працю до прядильень Східного Лянкешіру.

На світовому овиді

Чергова сесія ООН

Відкрилася чергова, довго ждана, сесія О.О.Н. В одній з попередніх статей ми писали, що поспробах кооперації з Росією, поспробах організації обкраяної Європи, поза „залізною заслоною“, Захід вступив в третю стадію своїх відносин до ССРСР, вагітну всякими несподіванками. Якого характеру будуть ті несподіванки, покаже щойно відкрита сесія ООН.

Як заявив міністр закордонних справ Зєдн. Держав, Маршал, ця сесія остаточно мусить вирішити, чи ССРСР готова іти на поступки, чи й далі старатиметься торпедувати всю акцію Об'єднаних Націй.

Прибним каменем що до цього, буде справа Греції. Досі політика Кремля була: всяку іскорку непокоїв в всякій країні, роздмухати до розмірів пожару. І навпаки, там де ООН, її більшість, збиралася гу іскру (нераз кануту самою Москвою) погасити, як в випадку Греції, там Громико чи Молотов зараже виступали з своїм неминучим „встом“. Змучена московським саботажем, рішила Америка доставити справу Греції руба.

Яка буде відповідь Москви? Думаємо, що негативна. Москва спекулює на економічну руїну Європи на брак політичної рішучості в її головніших держав. Економіч-

на криза стає чим раз острішою в Італії (звідки забираються союзницькі війська) і в Франції. Це вже взяли на обрахунок сталінські попіхачі в цих країнах, і розпочинають нову хвилю страйків. Беруть під обрахунок Совети також брак односторонності в політичній акції Заходу, оскільки ні Франція, ні Англія, як їм здається, не готові це на сто відсотків поперити виразну протибольшевицьку лінію Маршала: перша в Європі, друга — в Азії (Персії і Серед. Сході, в яким м.и. видобувається половина цілої нафти світу). Тому Москва переходить в наступ і на Балканах, в Італії, і в Персії, по цей бік „залізної заслони“.

Чи калькуляції Москви заведуть чи ні? Відповідь на це матимемо вже в цих днях. В кожнім разі Зєдн. Держави занадто остро поставили справу російського саботажу, щоб відступати. Яку відповідь дасть Росія? Може лишиться при своїх „вето“ дальше, може — разом з своїми сателітами — виступити з ООН. І в однім, і в другім випадку ООН, як організація всіх об'єднаних націй перестане існувати, в першій випадку на ділі, в другій також і формально. Світ вступає в тривожну, переломову стадію повсенної доби.

О. В.

Останні вісті

ПРИСУД НА ПЕТКОВА
ЗАТВЕРДЖЕНО

Найвищий Суд в Болгарії затвердив вирок смерті, виданий 16 серпня на провідника опозиції болгарського уряду Миколу Петкова. Протестів Америки та Вел. Брита-

нії проти цього вироку не взято під увагу.

ГРЕЦІЯ ЗБІЛЬШИТЬ АРМІЮ

Грецька Рада Оборони відбула в четвер посідання, на яким були рівнож присутніми шефи британської і американської військової місії. Порішено збільшити грецьку армію до 270 тисяч.

СМІХ

На вулиці Львова одного ранку прохожі побачили здохлого коня. До шині в нього була привязана карточка з таким віршиком:

Жито і пшеницю
Я вивіз за границю,
Ячмінь й овес
У МТС,
Кукурузу
До Советського Союзу,
А сам в колхозі
Здох по дорозі.

Підчас першого єдиноковного визнання перед пам'ятником Собеському у Львові зупинилися два червоноармійці.

— Хороший Хмельницький, але в Київі кращий — каже один із них. І якийсь добродій, підслухавши це, поспішає:

ПРАВДА

— Товаришу, то не Хмельницький, то Собеський.
На те червоноармієць:
— Ти вже, браток, пам не говори! Ми знаєм, що советський, тепер всьо советське.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Всіх наших читачів, яким ми вислали „Укр. Клич“ а вони не виплатили передплати, просимо негайно передплату виплатити. Хто не заплатити передплати, слідуєчого числа вже не одержить.

В-во ОСНОВА

ПРИСЛУНІТЬ
ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!
ГОЛОСІТЬСЯ
НА КОЛЬПОРТЕРІВ!

OUR ENGLISH COLUMN

AN ENGLISH TRAVELLER
ABOUT THE UKRAINE OF 1769

In the year 1772 there was a book published in London written by Joseph Marshall and entitled: "Travels through Holland, Flanders, Germany, Denmark, Sweden, Lapland, Russia, Ukraine, and Poland in the years 1768, 1769 and 1770." The author in this book devoted a few interesting pages to the Ukraine of that time. The year 1769 in the Ukrainian history was only the sixth year after the destitution of the Hetman of the Ukraine Count K. Rozumowsky. About Ukrainian Hetmans, who were they and what was their rules we read in the "Cambridge Modern History" (vol. V.): "... In those days the Hetman of the Zaporogian Cossacks was often the determining factor of Oriental politics. Chmielnicki had held the balance even between Poland and Muscovy for years. Doroshenko, as the ally of the Sultan had for a time been more powerful than Tsar and King combined. Mazepa was not so much the subject as the semi-independent tributary of the Muscovite Crown. He ruled on the Dniepr with more than princely power. 100,000 Cossacks were at his disposal. The whole Ukraine obeyed his lightest nod. Charles X of Sweden, one of the astutest statesmen as well as greatest warrior of his age, in the plenitude of his power considered it not beneath his dignity to seek the alliance of the Hetman Chmielnicki against Poland... Charles XII had sought the alliance of the Hetman Mazepa against Muscovy... It must be admitted that this alliance so far from being a mere mirage, luring him into destruction, it was really the one solid and substantial element in his fantastic combinations..."

Returning to the book of Joseph Marshall, here is what we read in it about this Hetman's land and its people: "The present race of the Ukraine are a civilized people and the best husbandmen in the Russian Empire." The Ukrainians spoke their own language, therefore, it was no wonder that in the "villages" writes J. Marshall—"where I made inquiries they spoke of a dialect which my interpreter for the Russian knew nothing of." In that time the Ukraine

preserved still her autonomy, possessed her own government, law and army. Therefore, writes Marshall, "... most of the peasants are little farmers whose farms are their own with ten times the liberty among them that I anywhere else saw in Russia... Vassalage almost unknown in the province"... "The Ukraine is the richest province of the Russian Empire... I never saw a track of land that had more resemblance to the best parts of England". In the Ukraine there is as fine, mild climate as any in Europe... The soil is superior to most I have seen"... About the agriculture in the Ukraine, J. Marshall says, that it is "much superior to anything that I have seen since I left Flanders"... In this territory... raises nine-tenths of the hemp and flax which we import at such a vast expense from Russia"... "The immense value of the trade the Russians carry on by means of their (Ukrainian) products, renders the province of the first importance." The Russian government feared the separatistic tendencies of the Ukrainians, because "they never will be in want of solicitations from the Turks to join the Tartares in alliance with the Porte". "It will be of use—ends Marshall—to consider this province of the Ukraine with more attention than any writer has hitherto done".

P.S.—It may interest the English readers that the Marshall James Francis Edward Keith, who in 1728 entered the Russian service as a Lieutenant-Colonel of the bodyguard of the Empress Anna was made Governor of the Ukraine in 1740, and in the "Dictionary of National Biography" we read that "a single year of his wise and human administration made the natives complain that they should either never have appointed him, or having done so, never have recalled him... Fearing Siberia for himself, Keith at last stole away from the Empire". This Scotsman was wounded mortally in a battle in 1758 as a Field-Marshal of Frederick the Great. His successor to govern the Ukraine as a Hetman became in 1742 the above mentioned Ukrainian Count Kyrylo Rozumowsky.

D.

В науці англійської мови допоможе Вам книжка
ПЕРШІ КРОКИ

Підручник до науки англійської мови.
Книжка написана найкращими правилами англ. граматики, кін, слова та корисні посмеження.
Ця книжка 2 шп. і 6 пен., з попитовою перекладною — 2 шп. і 9 пен.
Замовляти у видавництві ОСНОВА.

„УКРАЇНСЬКИЙ КЛИЧ“

Тижневик українців у Вел. Британії
Редагує: Колегія. Видає: Видавництво ОСНОВА.

Умови передплати: На рік — 1 фунт й 2 шилінгі;
на пів року — — 11 шилінгів,
на три місяці — — 6 шилінгів,
Поодинокое число — 6 пенсів.

Ціна оголошень: 1 пай на одну шпальту 1 фунт й 10 шилінгів.
Дрібні оголошення — 3 пенси за слово.

Адреса редакції та адміністрації: OSNOVA PUBLISHING CO., LTD.,
3a, Frederick Mews, Kinnerton Street, London, S.W.1

Printed by Corinthian Press, 3a, Frederick Mews, Kinnerton Street, S.W.1,
and Published by Osnova Publishing Co., Ltd., of same address (temporary).